

Kázání Marka Vanči z 9. května 2021 v Krucemburku

I. čtení: Iz 40, 12-31

II. čtení: Iz 40, 27-31

Milé sestry a milí bratři,

lidé, ke kterým se prorok obrací se zvěstováním, tehdy věřili, že Bůh je. Celý SZ nemá ani stín pochybnosti o Boží existenci. V myšlení bible, které formovalo prorokovi posluchače, měl Bůh a jeho moc ústřední místo. Jen blázen říká, že není Boha, slyšíme ze čtrnáctého žalmu. To až naši současníci žijí ve tmě popření Boží moci a svrchovanosti, to až dnes byl Bůh většinou lidí odsunut jako nepotřebné harampádí.

Posluchači měli tehdy jiný problém, říkali, má cesta je Hospodinu skryta. Můj životní příběh a Bůh – to jsou přece dvě velmi vzdálené skutečnosti. Bůh existuje, ale nemá na mne čas, nezajímám ho. Žijeme v bezvýchodné situaci, říkali si tehdy Izraelci v Babylóně. Bůh je, jistě, ale také tu je naše poroba, naše zdeptanost, naše menšinovost uprostřed cizího a nevěřícího pokolení. Tak nějak myslely zbytky Božího lidu kdysi v Babylóně. A k nim teď zaznívá slovo proroka. Proti jeho zvěsti stojí jejich unavená rezignace, asi jeden z nevážnějších protivníků Božího slova. Jistěže, Bůh je, ale jsou tu také dějinné mechanismy, jejichž vývoj nás dusí a potlačuje. Bůh nám může pomoci, ale má k tomu ještě chuť?

Prorok, kterému říkáme „Druhý Izajáš“ byl s Božím slovem poslán do situace, kdy se Hospodinova lidu zmocnila malomyslnost, protože viděl sílu a moc svých přemožitelů. Je v každé době těžké důvěřovat Bohu, když člověk vidí stále nová vítězství hlouposti, podlosti, podvodu a lhostejnosti. A právě lidem, kteří jsou jakoby uhranuti mocí zla, obludností lidského hříchu a mocí nepřátel, prorok ukazuje k osvobodivé Boží velikosti. A říká, podívejte se vzhůru – „kdo svou hrstí odměřil vodstvo a pídí nebesa změřil? Kdo změřil Hospodinova ducha a byl mu rádcem, kdo ho vedl k poznání“?

Izrael si od nejstarších dob připomínal, že Pán Bůh je stvořitelem nebe i země. A vždycky znovu jej za to chválil. Tyto chvalozpěvy za dílo stvoření, které vyšlo z Boží ruky jako dobré, za řád, ve kterém člověk smí žít v jistotě, že zítra zase vyjde slunce, tyto jásavé písně, které oslavují Boží věrnost a láskybyly shrnuty do žalmů. S neúnavnou jistotou se v nich opakuje, že „milost jeho předrahá, věky věků přesahá“.

To všechno teď prorok připomíná malomyslným, aby v nich vzbudil touhu znovu chválit Boha. Stačí jen trochu zvednout hlavu, začít přemýšlet a rozpomenout se, že Bůh je ten, kdo sídlí nad obzorem země, jejíž obyvatelé jsou jako kobylky.

Ty prorokovy otázky byly určeny malomyslným lidem, kteří zapomněli Boha chválit písněmi i životem, přestali počítat se svrchovanou Boží mocí, která je nad celou zemí a nad každým člověkem. Ty otázky jsou darem i pro nás. „Kdo shrnul v odměrku všechnen prach země a hory odvážil na vahadlech, pahorky na vážkách“? To není jakási básnická prostomyslnost, která se jen tak ptá. Je to Boží směrovka, která nám ukazuje naše meze, jakýsi Boží mantinel, vymezující hranice a odkazující nás k pokornému úžasu. Nestačíme pochopit taje přírody, nechápeme stvoření, jak bychom mohli obsáhnout a pochopit Tvůrce? Všechny ty prorokovy otázky, které i na nás dotírají, nám nedovolují brát život samozřejmě a bezmyšlenkovitě. Směřují k tomu, abychom viděli dílo, které chválí svého Mistra. Ten Bůh, který je, jak vyznáváme v Apoštolském vyznání víry Stvořitelem nebe i země, je Bohem silným, který stačí na tvůj život i se všemi jeho problémy, ano stačí na záchranu z prázdnoty těch, kteří žijí, jakoby Boha nebylo. „Ke komu mě chcete připodobnit, aby mi byl roven? praví Svatý“. Tak se Bůh ptá i nás, kteří si připadáme životem zapomenuti, jako jehla v kupě sena, s pocitem, že na nás Bůh zapomnul, že má jiné starosti, než nás poslouchat, vést, chránit a milovat. Pochybujeme a nevěříme, že by to tak mohlo být.

A jakoby ta další slova měla dát potvrzení. Jsou výpovědi o národech, které jsou před Božím pohledem úplně nic. A tentokrát jsou zmíněny pronárody, jejichž jména naháněla hrůzu. Ze souvislosti je zřejmé, že to byli Peršané, Asyřané, Médové. Bůh je však má za nicotu, za nic. A tady si Izraelci mohli říci – však to pořád říkáme, že Bůh přehlíží naše cesty, když celé významné národy

jsou nic, cožpak já obyčejný a bezvýznamný človíček. Podle vši naší lidské logiky je to jasné, nejen jednotlivci, ale celé skupiny lidí jsou nic. A potvrdili jsme to mnohokrát válkami, masovým vyvražďováním a masovou nenávisť. Jen ten, kdo má moc, je někdo. Jen ten, kdo má větší sílu může něco znamenat a je nutné ho brát vážně.

Tuto logiku našeho porušeného srdce však Bůh staví na hlavu. Ano, všechny národy jsou před ním jako nic. Ale jeden unavený, vyčerpaný a nejistý člověk je pro něj důvodem k jednání, k pomoci, k lásce. „On dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému“. To je odpověď na všechny otázky, které tehdy naplňovaly mysl malého, utlačeného a skleslého lidu. Silný Bůh, o jehož slávě vypravují nebesa, nebere vážně mocné a pyšné, ale k smrti vážně bere utrápeného člověka. Ujímá se bezmocného, aby z něj udělal svědka své moci a síly, která se neztrácí, protože je stále obnovována. Mladí nemáme navždy, svěžest a radost ze života můžeme ztratit, ale síla těch, kteří počítají s Božími sliby, je stále nová. Není z nás. Je darovaná. Je to síla jenom pro ty, kteří kvůli své slabosti opravdu na Boha očekávají, jen ti ji mohou dostat, protože nejsou oklamáni iluzí vlastní síly a soběstačnosti.

Bůh se jednou provždy sehnul v Ježíši Nazaretském k těm, kteří nemohou dál, protože nemají svou sílu, jen svou slabost a nedostatečnost, své pochybnosti, svou úzkost, že jejich cesta Boha nezajímá. S těmi Pán Bůh drží, ten Bůh, který převrací naši logiku. Od Izajáše jde k Ježíšovi jeden směr – jedna ztracená ovce, která stojí za všechnu námahu, jeden groš, kvůli kterému se dům obrátí naruby, jeden pokání činící hříšník, který v nebi spustí gejr radosti a je tam milejší, než 99 spravedlivých, suverénních a pyšných. Všechno nač my lidé dáváme, a nač spoléháme, je před Bohem nic. Pyšným se Bůh protiví a pokorným dává svou milost, která přesahá věky. Proto se ti, kdo Boha opravdu hledají, nemohou nikdy zklamat, nikdy nejsou opuštěni nebo zapomenuti, ponechání své beznaději a strachu bezvýchodnosti. Býváme nejistí, býváme zmateni životem a jeho kotrmelci, býváme v nesnázích, jsme nemocní, blížíme se ke smrti, ale už nikdy nejsme sami. A tak neříkejte, že se na vás Bůh vykašlal, že ho určitě nezajímáte, že vás zanechal napospas tomuto světu – není to tak! Bůh zná tvou cestu, stojí u tebe, když si nevíš rady, když jsi na dně, když nemáš naději. Stojí s tebou jako věrný Pán, který tě na tvé cestě neustále hledá, volá a nese. Pro Krista, tvého Pána, dostaneš i tento týden tolik síly, kolik jí budeš potřebovat, neboť on to je, kdo „dává ustalému sílu a tomu, kdo žádné síly nemá, moci hojně udílí“ /Kral./.

Amen

Modlitba: Pane Bože, přicházíme tě slavit a chválit. Tak jsi to uložil svému lidu a my víme, že to je správné. Ale ty víš, jak je to pro nás těžké. Tolik věcí se nám staví do cesty a překáží našim chválám. Všechny nepříjemné chvíle, protivné řeči druhých lidí, všechny nezdary, které jsme utrpěli, všechny naše hříchy a selhání, všechno to trčí v našem srdci a my nejsme schopni vydat radostný a vděčný hlas. Odpusť nám naši nevěru, prosíme. Odpusť nám, že máme více na mysli sebe a své neúspěchy než tebe a tvé naprosto slavné dílo. Prosíme, očisti nás a umyj ode všeho zlého, co si s sebou neseme. Požehnej nám, ať slyšíme tvé slovo a posvěť si nás, abychom se změnili v lidi, kteří zvěstují a vyznávají tvé slavné skutky, když jsi nás povolal ze tmy do svého světla. Chválíme tě spolu se všemi lidmi, kteří věří a kteří se teď a dnes k tobě obracejí. Amen

Přímluva+Otče náš: Prosíme, náš Pane, způsob, aby světlo tvé lásky svítilo v našich rodinách, v našem sboru i v celé církvi, aby církev byla světlem národům. Dej svou pomoc těm, kteří jsou podrobena útlaku, nespravedlnosti, nemoci, kdo propadají beznaději a strachu, těm, kdo jsou ve stínu smrti. Způsob, prosíme, ať se v našich životech skutečně projevuje to, že patříme tobě. Dej, abychom v porušeném světě rozeznávali znamení tvé vlády. Pomoz nám jít úzkou cestou a přitom nám dej rozumně užívat tvých darů a radovat se z nich. Dávej moudrost těm, kteří rozhodují o cestách národů a států, aby přemáhali temnosti nespravedlnosti a sobecké bezohlednosti a vedli národy cestou pokoje a spravedlnosti. Otče náš...